

«ՆԱԻՐԻ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՊԱՏՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հաստատված է

«ՆԱԻՐԻ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» Ապահովագրական ՍՊԸ-ի
խորհրդի 16.05.2008թ. որոշմամբ (արձանագրություն թիվ 006)

**ՇԻՆՍՈՆՈՏԱԺԱՅԻՆ ԳՈՒՅՔԻ, ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԴԺԲԱԽՏ
ՊԱՏԱՅԱՐՆԵՐԻՑ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ
ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՐՐՈՐԴ ԱՆՁԱՆՑ ՅԱՆԴԵՊ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՏՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՆՈՆՆԵՐ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ 3

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎՈՂ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ 3

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ,
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԲԱՑԱՌՈՂ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐԸ 6

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔ 7

ԲԱԺԻՆ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 8

ԲԱԺԻՆ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԴՐԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ
ՉՎՃԱՐԵԼՈՒ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ 8

ԲԱԺԻՆ 7. ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐ 9

ԲԱԺԻՆ 8. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՈՒՄԸ, ԴՐԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ, ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ
ՓՈՓՈԽՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՐԿՆՕՐԻՆԱԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ 9

ԲԱԺԻՆ 9. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԼՈՒԾՈՒՄԸ, ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ
ԱՆՎԱՎԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 10

ԲԱԺԻՆ 10. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 11

ԲԱԺԻՆ 11. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 12

ԲԱԺԻՆ 12. ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ
ԿԱՐԳԸ 13

ԲԱԺԻՆ 13. ՍՈՒԲՐՈԳԱՑԻԱ (ՎՆԱՍԻ ՊԱՀԱՆՁԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ) 15

ԲԱԺԻՆ 14. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ 16

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1 Շինմոնտաժային գույքի, աշխատողների դժբախտ պատահարներից և աշխատանքների կատարման ընթացքում երրորդ անձանց հանդեպ պատասխանատվության ապահովագրության կանոնները (այսուհետև՝ Կանոններ) մշակված են «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքին և այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

1.2 «Նաիրի Ինշուրանս» Ապահովագրական Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (այսուհետև՝ Ապահովագրող) կողմից իրականացվող Շինմոնտաժային գույքի, աշխատողների դժբախտ պատահարներից և աշխատանքների կատարման ընթացքում երրորդ անձանց հանդեպ պատասխանատվության ապահովագրությունը ներառվում է «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ոչ կյանքի ապահովագրության տեսակի «Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրության», «Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն», «Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն (ներառյալ արդյունաբերական վնաս և մասնագիտական գործունեության ընթացքում ձեռք բերված հիվանդություններ)» և «Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն» դասերի մեջ:

1.3 Օրենքի, այլ իրավական ակտերի և Կանոնների հիման վրա Ապահովագրողը կնքում է Շինմոնտաժային գույքի, աշխատողների դժբախտ պատահարներից և աշխատանքների կատարման ընթացքում երրորդ անձանց հանդեպ պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագիր և (կամ) ապահովագրության վկայագիր (այսուհետև՝ ապահովագրության վկայագիր և ապահովագրության պայմանագիր հասկացությունների փոխարեն Կանոններում կօգտագործվի «Պայմանագիր» հասկացությունը) իրավաբանական կամ գործունակ ֆիզիկական անձանց հետ (այսուհետև՝ Ապահովադիր):

1.4 Պայմանագրով Ապահովագրողը պարտավորվում է Պայմանագրում սահմանված վճարի (այսուհետև՝ ապահովագրավճար) դիմաց Պայմանագրով նախատեսված դեպքի (այսուհետև՝ ապահովագրական պատահարի) ի հայտ գալու պարագայում փոխհատուցել Ապահովադիրին կամ այն անձին, ում օգտին կնքվել է Պայմանագիրը (այսուհետև՝ Շահառու) ապահովագրական պատահարի հետևանքով պատճառված վնասը (ապահովագրական հատուցում) Պայմանագրում սահմանված գումարի (ապահովագրական գումար) շրջանակներում:

1.5 Կանոնները կցվում են Պայմանագրին հանդիսանալով դրա անբաժանելի մասը և պարտադիր են Ապահովագրողի և Ապահովադիրի համար (այսուհետև՝ նաև Պայմանագրի կողմեր):

1.6 Պայմանագրի Կողմերը փոխադարձ համաձայնությամբ կարող են Պայմանագրով նախատեսել Կանոնների առանձին դրույթների փոփոխում, չկիրառում կամ այլ դրույթներ, որոնք չեն հակասում օրենքին և այլ իրավական ակտերին:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎՈՂ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ

2.1. Ապահովագրության օբյեկտ են հանդիսանում Ապահովադիրի գույքային շահերը կապված գույքի օգտագործման, տնօրինման, տիրապետման հետ (այդ թվում գողության, կողոպուտ,

ավագակություն), որոնք հանդիսանում են շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման առարկան և միջոցը:

2.2. Շինմոնտաժային գույքի ապահովագրություն:

Շինմոնտաժային գույքի ապահովագրության գծով Կանոնների համաձայն ապահովագրվում են՝

ա) Շինարարական աշխատանքները, ներառյալ կառուցվող օբյեկտներ, շինարարական նյութեր, ինչպես նաև նախագծանախահաշվային փաստաթղթերով նախատեսված և շինարարական աշխատանքների իրականացման համար առարկա կամ միջոց հանդիսացող այլ գույք,

բ) Մոնտաժային աշխատանքները, ներառյալ կառուցվող օբյեկտներ, մոնտաժվող սարքավորումներ, ինչպես նաև նախագծանախահաշվային փաստաթղթերով նախատեսված և մոնտաժային աշխատանքների իրականացման համար առարկա կամ միջոց հանդիսացող այլ գույք,

գ) Շինարարական հրապարակում գտնվող սարքավորումները (ժամանակավոր շինություններ, հարմարանքներ, պահեստային տարածքներ, ինժեներական կոմունիկացիաներ և այլն),

դ) Պայմանագրում նշված տարածքի մաքրման աշխատանքները, երբ վնասը հասցվել է ապահովագրական պատահարի հետևանքով վնասված գույքի բեկորներից (մնացորդներից):

2.3. Երրորդ անձանց հանդեպ ապահովադրի պատասխանատվությունը

2.3.1 Ապահովագրողը կրում է իրավական պատասխանատվություն և պարտավորություն հատուցելու ապահովագրական պատահարի հետևանքով երրորդ անձին պատճառված մարմնական վնասվածքի, հիվանդության դիմաց, որոնք ուղղակիորեն կապված են շինմոնտաժային աշխատանքների հետ և տեղի են ունեցել Պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

2.3.2 Ապահովագրողը կարող է Պայմանագրում սահմանել առավելագույն պատասխանատվության չափ (ապահովագրական գումար) յուրաքանչյուր անձի կամ յուրաքանչյուր առանձին պատահարի համար, որի սահմաններում Ապահովագրողը կրում է իրավական պատասխանատվություն և պարտավորվում է հատուցել՝

ա) դժբախտ պատահարի հետևանքով երրորդ կողմի նյութական արժեքների կորուստը,

բ) դժբախտ պատահարի հետևանքով խոչընդոտ, հարմարության խախտում կամ կորուստ, օտար տարածքի ներխուժում կամ տեղաշարժման, լույսի, օդի կամ ջրի հետ կապված ցանկացած կորուստ կամ խախտում, որը ուղղակիորեն կապված է շինմոնտաժային աշխատանքների հետ և տեղի է ունեցել Պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

2.3.3 Կանոններով Ապահովագրողն Ապահովադրին լրացուցիչ կվճարի՝

ա) դատական հետաքննության բոլոր ծախսերը և հատուցումները, որոնք վճարվել են հայցվորին դատարանի որոշմամբ,

բ) բոլոր ծախսերը և վճարումները, որոնք կատարվել են Ապահովագրողի գրավոր համաձայնությամբ:

2.3.4 Ապահովագրական պատահար չեն համարվում՝

ա) ծախսերը, որ կատարվել են որևէ իրի վերափոխման, բարելավման, վերանորոգման կամ փոխարինման համար.

բ) սեփականության կորուստը կամ վնասը, որը պատկանում և գտնվում է Ապահովադրի Ապահովադրի աշխատողի պահպանության, պաշտպանության կամ նրա վերահսկողության տակ.

գ) պատասխանատվությունը, որը հանդիսանում է Ապահովադրի աշխատողի մարմնական վնասվածքի կամ հիվանդության արդյունք.

դ) վնասը կամ կորուստը, որը կարող էին կանխատեսվել որպես անխուսափելի՝ կապված դրանց իրականացման ձևի կամ դրանց կատարման եղանակի հետ:

2.4. Շինճնաժային աշխատանքների ընթացքում Ապահովադրի աշխատողների դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն

2.4.1 Ապահովագրողը Կանոնների համաձայն հատուցում է դժբախտ պատահարի հետևանքով Ապահովադրի աշխատակցին հասցված վնասը՝ փաստացի կրած բժշկական ծախսերի չափով կամ վնասի չափի որոշման վերաբերյալ Ապահովագրողի սահմանած մեթոդական աղյուսակի համաձայն:

2.4.2 Կանոնների համաձայն չեն ապահովագրվում 75 տարեկանից բարձր անձինք և 1-ին և 2-րդ խմբի հաշվանդամները:

2.4.3 Ապահովագրական պատահար են համարվում շինճնաժային աշխատանքներ իրականացնելու ընթացքում տեղի ունեցած դեպքերը, որոնք արդյունք են՝

ա) վնասվածքի, որը Ապահովադրի աշխատողը (ապահովագրված անձը) ստացել է արտադրության ժամանակ, ինչպես նաև երրորդ անձանց անօրինական գործողությունների արդյունքում: «Վնասվածք»-ը՝ օրգանական ամբողջականության կամ օրգանի խախտում է, որն ուղեկցվում է ֆունկցիոնալ խանգարումով և պայմանավորված է արտաքին միջավայրի ազդեցության տարբեր գործոններով,

բ) օտար մարմնի շնչառական ուղիներ ընկնելու, հոգնածության կամ ցրտահարության,

գ) թունավոր բաղադրությամբ նյութով կամ կենդանական կամ բուսական ծագում ունեցող նյութով թունավորման,

դ) բոտուլիզմով, փայտացմամբ (պրկախտ) կամ կատաղությամբ հիվանդանալու,

ե) կենդանիների և միջատների հարձակման:

2.4.4 Ապահովագրական պատահար չեն համարվում տեղի ունեցած դեպքերը, որոնք հետևանք են՝

ա) Ապահովադրի աշխատողի կողմից ալկոհոլի, ուժեղ ազդեցությամբ (թմրանյութ պարունակող) դեղամիջոցի, եթե վերջիններս ընդունվել են առանց բժշկի նշանակման, կամ արբեցման նպատակով տոբսիկ նյութերի օգտագործման,

բ) Ապահովադրի աշխատողի (ապահովագրված անձի) կողմից ալկոհոլի, թմրանյութի կամ տոբսիկ նյութի ազդեցության տակ տրանսպորտային միջոց վարելու կամ մեքենա-սարքավորում աշխատեցնելու,

գ) Ապահովադրի աշխատողի (ապահովագրված անձի) կողմից տրանսպորտային միջոցը կամ մեքենա-սարքավորումն ալկոհոլի, թմրանյութի կամ տոբսիկ նյութի ազդեցության տակ գտնվող կամ համապատասխան իրավունք (վարորդական իրավունք) չունեցող անձին տրամադրելու(լիազորելու),

դ) ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի, բացառություն են կազմում այն դեպքերը, երբ ապահովագրված անձն ինքնասպանություն կամ ինքնասպանության փորձ է կատարել երրորդ անձի կողմից անօրինական գործողության ազդեցության հետևանքով և դա հաստատված է դատարանի ուժի մեջ մտած որոշմամբ,

ե) Ապահովագրված անձի կողմից կանխամտածված կերպով ինքն իրեն հասցրած մարմնական վնասվածքի,

զ) միջուկային էներգիայի ուղղակի կամ անուղղակի ազդեցության:

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԲԱՑԱՌՈՂ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐԸ

3.1. Ապահովագրական պատահարը Պայմանագրով նախատեսված պատահական դեպք է, որի տեղի ունենալու դեպքում ծագում է Ապահովադրին (Շահառուին) ապահովագրական հատուցում վճարելու Ապահովագրողի պարտավորությունը:

3.2. Պայմանագրով Ապահովագրողը հատուցում է շինմոնտաժային աշխատանքների կազմակերպման համար պատասխանատու չհանդիսացող անձանց կողմից ապահովագրված օբյեկտին (ապահովագրված գույքին) պատճառված նյութական վնասը, որն առաջացել է ապահովագրության տարածքում ցանկացած իրադարձության (հաշվի առնելով Կանոններում նշված բացառությունները), այդ թվում արտադրական կանոնների և նորմերի ոչ դիտավորյալ խախտման (անտարբերություն, անզգուշություն, սխալմունք, անուշադրություն և այլն), մասնավորապես՝

ա) տրանսպորտային միջոցի վրաերթի հետևանքով.

բ) երրորդ անձանց անօրինական գործողության հետևանքով.

գ) հրդեհի հետևանքով (ներառյալ հրդեհի մարման միջոցառումների հետևանքով պատճառված վնասը).

դ) անձրևի, կարկուտի կամ ձյան հետևանքով.

ե) տարերային աղետի (հեղեղ, ջրհեղեղ, խորտակում, փոթորիկ, մառախուղ, սողանք, մրրկասյուն) հետևանքով.

զ) պայթյունի հետևանքով.

է) գրունտի նստվածքի հետևանքով.

ը) թռչող ապարատի անկման հետևանքով.

թ) Ապահովագրված անձի մահվան հետևանքով:

3.3. Ապահովագրողը չի հատուցում ապահովագրված օբյեկտին պատճառված ուղղակի կամ անուղղակի վնասը, եթե դրանք հետևանք են հետևյալ պատահարների՝

ա) պատերազմ (անկախ այն բանից, թե պատերազմը հայտարարվել է թե ոչ), ռազմական ուժերի ներխուժում, ռազմական գործողություն, քաղաքացիական պատերազմ, ապստամբություն, գործադուլ, լուկաուտ, քաղաքացիական անկարգություն, իշխանության անօրինական զավթում, ահաբեկչական գործողություն, բռնագրավում, ռեկվիզիցիա, կամ իրական կամ զավթած կառավարության կամ իշխանական այլ մարմնի հրահանգով ապահովագրության օբյեկտի ոչնչացում կամ վնասում.

բ) Ապահովադրի, Շահառուի կամ շինմոնտաժային աշխատանքների կազմակերպման և կատարման համար պատասխանատու նրանց լիազոր ներկայացուցչի կողմից դիտավորյալ գործողություն, անգործություն, կոպիտ անզուշություն կամ շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման նորմերի և կանոնների խախտում,

գ) թերություն, բացթողում կամ դեֆեկտ, որի մասին նախքան Պայմանագրի կնքումը կամ Պայմանագրի գործողության ընթացքում տեղյակ են եղել Ապահովադիրը, Շահառուն կամ նրանց կողմից լիազորված անձինք.

դ) Ապահովադրի կողմից ապահովագրված գույքի պահպանման, օգտագործման կամ սպասարկման հրահանգների չպահպանում, ինչպես նաև այդ գույքի օգտագործում դրա համար չնախատեսված նպատակներով.

ե) նախագծման սխալ.

զ) Ապահովագրված գույքի կոռոզիա, բնական մաշվածություն, ինքնաբռնկում կամ այլ բնական հատկանիշների հետևանք.

է) մեքենայի կամ էլեկտրական սարքավորման ներքին անսարքություն, որը ծագել է շահագործման պրոցեսում կամ սարքավորման կամ շինարարական մեքենայի անսարքություն, որը կապված չէ արտաքին գործոնի հետ.

ը) փորձարարական և հետազոտական աշխատանքներ.

թ) միջուկային ազդեցություն, ռադիոակտիվ ճառագայթում կամ ռադիոակտիվ վարակում.

ժ) աշխատանքների լրիվ կամ մասնակի դադարեցում:

3.4. Ապահովագրական հատուցման ենթակա չեն՝

ա) ցանկացած ձևի անուղղակի վնասը, որը պատճառվել է Ապահովադրին, ներառյալ անսարքությունը, հետաձգման հետևանքով առաջացած վնասը, կապալային պայմանագրի դադարեցումը կամ խախտումը.

բ) շինարարական աշխատանքների թերությունների վերացման ծախսերը (թերի կամ ոչ լիարժեք նյութերի օգտագործումը), ընդ որում շինարարական նյութերի վնասը, որը կապված է այլ թերի նյութերի օգտագործման հետ, ենթակա է հատուցման.

գ) մաշվածության, կոռոզիայի կամ մնանատիպ այլ երևույթների հետևանքով ապահովագրված գույքի արժեքի նվազումը, որը հանդիսանում է այդ գույքի չօգտագործման կամ եղանակային պայմանների ազդեցության աղյուսք.

դ) կորուստը կամ վնասը, որը առաջացել է տարբեր տեսակի փաստաթղթերի, գծագրերի, հաշիվների, թղթերի, փողի, դրոշմանիշերի, ֆինանսական պարտավորությունների, բանկնոտների, արժեթղթերի կամ չեկերի ներգործման հետևանքով:

ԲԱԺԻՆ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔ

4.1. Ապահովագրության տարածքը նշվում է Պայմանագրում:

4.2. Գույքը ապահովագրված է համարվում միայն ապահովագրության տարածքում: Եթե ապահովագրված գույքը տեղափոխվում է ապահովագրության տարածքից դուրս, ապա Ապահովագրողի ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորությունը կապված այդ գույքի հետ դադարում է:

4.3. Ապահովագրության տարածքի փոփոխության դեպքում Ապահովադիրը պարտավոր է այդ փոփոխությունները համաձայնեցնել Ապահովագրողի հետ:

ԲԱԺԻՆ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ

5.1. Ապահովագրական գումարը Ապահովադիրի և Ապահովագրողի համաձայնությամբ որոշված դրամական արտահայտությամբ գումար է, որի սահմաններում ապահովագրվում է ապահովագրական օբյեկտը:

5.2. Պայմանագրով կարող է սահմանվել առավելագույն պատասխանատվության չափ (ապահովագրական գումար)՝

ա) շինմոնտաժային աշխատանքների համար օգտագործվող գույքի կամ սարքավորումների ապահովագրության համար,

բ) աշխատողների դժբախտ պատահարներից ապահովագրության համար՝ համաձայն Կանոնների 2.3.2 կետի,

գ) երրորդ անձանց հանդեպ պատասխանատվության ապահովագրության համար:

5.3. Ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում ապահովագրական հատուցումը վճարվում է Պայմանագրով սահմանված ապահովագրական գումարի սահմաններում:

5.4. Եթե Պայմանագրի գործողության ընթացքում Ապահովագրողը կատարել է ապահովագրական հատուցում, ապա ապահովագրական գումարը նվազեցվում է կատարված հատուցման չափով: Ապահովադիրը կարող է դիմել Ապահովագրողին ապահովագրական գումարի նախկին չափը վերականգնելու պահանջով, որն իրականացվում է լրացուցիչ համաձայնագիր կնքելու միջոցով:

ԲԱԺԻՆ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԴՐԱ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ ՉՎՃԱՐԵԼՈՒ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ

6.1. Ապահովագրավճարն ապահովագրության համար նախատեսված գումար է, որն Ապահովադիրը Պայմանագրի համաձայն պարտավոր է մուծել Ապահովագրողին:

6.2. Ապահովագրավճարը հաշվարկվում է ելնելով ապահովագրական սակագնից (ապահովագրական գումարի նկատմամբ ապահովագրավճարի դրույքաչափ), որը սահմանվում է ելնելով ապահովագրական օբյեկտի (ապահովագրական ռիսկի) բնութագրերից և այլ գործոններից, որոնք կարող են ազդել ապահովագրական պատահարի առաջացման և վնասի չափի մեծության վրա:

6.3. Պայմանագրով սահմանված կարգով՝ Ապահովադիրն ապահովագրավճարը կարող է մուծել միանվագ կամ մաս-մաս:

6.4. Ապահովադիրի կողմից ապահովագրավճարի վճարումն Ապահովագրողին կարող է իրականացվել ինչպես կանխիկ տեսքով, այնպես էլ անկանխիկ հաշվարկներով:

6.5. Ապահովագրավճարի վճարման կարգը սահմանվում է Պայմանագրով:

6.6. Եթե Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից 14-օրյա ժամկետում Ապահովադիրը չի վճարում միանվագ կամ առաջին հերթական ապահովագրավճարը, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը, եթե Պայմանագրով նախատեսված չէ այլ ժամկետ կամ ապահովագրավճարի մուծման տարաժամկետման հնարավորություն:

6.7. Եթե Ապահովադիրը Պայմանագրով սահմանված կարգով և ժամկետում չի վճարել հերթական ապահովագրավճարը, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի ապահովագրավճարի վճարման համար սահմանված ժամկետից երեք օր (լրացուցիչ ժամկետ) հետո միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը՝ առանց այդ մասին ապահովադիրին ծանուցելու:

ԲԱԺԻՆ 7. ՉՀԱՏՈՒԳՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐ

7.1. Պայմանագրում կարող է սահմանվել չհատուցվող գումար (ապահովադրի մասնակցության չափ վնասի հատուցմանը), որն Ապահովագրողի և Ապահովադրի միջև համաձայնեցված գումար է կամ սահմանվում է ապահովագրական գումարի նկատմամբ տոկոսային հարաբերությամբ:

7.2. Չհատուցվող գումարը կարող է լինել պայմանական կամ ոչ պայմանական:

7.3. Պայմանագրում Պայմանական չհատուցվող գումար սահմանված լինելու դեպքում Ապահովագրողը ազատվում է ապահովագրական հատուցման պատասխանատվությունից, երբ ապահովագրական հատուցման գումարը չի գերազանցում Պայմանագրով սահմանված չհատուցվող գումարի չափը, և պարտավոր է վճարել ապահովագրական հատուցումն ամբողջությամբ, երբ ապահովագրական հատուցման գումարը գերազանցում է չհատուցվող գումարի չափը:

7.4. Պայմանագրում ոչ պայմանական չհատուցվող գումար սահմանված լինելու դեպքում Ապահովագրողը չհատուցվող գումարի չափով ազատվում է ապահովագրական հատուցում իրականացնելուց:

ԲԱԺԻՆ 8. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՈՒՄԸ, ԴՐԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ, ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՓՈՓՈԽՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՐԿՆՕՐԻՆԱԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

8.1. Պայմանագիրը կնքվում է Ապահովադրի կողմից Ապահովագրողի սահմանված ձևի գրավոր դիմում-հարցաթերթիկի հիման վրա (բացառությամբ Կանոնների 8.2 կետում նշված դեպքի), որում պետք է պարունակվեն ապահովագրության օբյեկտի վերաբերյալ պահանջվող տեղեկությունները:

8.2. Պայմանագիրն անհրաժեշտության դեպքում կարող է կնքվել Ապահովադրի բանավոր դիմումի հիման վրա, պայմանով, որ Պայմանագրում ընդգրկվեն ապահովագրության օբյեկտի վերաբերյալ Ապահովագրողի կողմից պահանջվող տեղեկությունները:

8.3. Պայմանագիր կնքելիս Ապահովադիրը պետք է Ապահովագրողին հայտնի գույքի վերաբերյալ իրեն հայտնի բոլոր այն հանգամանքների մասին, որոնք էական նշանակություն ունեն ռիսկի գնահատման համար:

8.4. Մինչև Պայմանագիր կնքելն Ապահովագրողը իրավունք ունի իրականացնելու գույքի զննում, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում նշանակել փորձաքննություն գույքի իրական (շուկայական) արժեքը պարզելու համար:

8.5. Պայմանագրի կնքման (ապահովագրության իրականացման) փաստը հավաստվում է Ապահովագրողի կնիքով և գործադիր տնօրենի կամ համապատասխան լիազորված անձի ստորագրությամբ Ապահովադիրին կամ նրա լիազորված ներկայացուցչին Պայմանագիր հանձնելու պահից:

8.6. Պայմանագրի գործողության ժամկետը նշվում է Պայմանագրում: Սակայն եթե Պայմանագրում գործողության ժամկետ նշված չէ, ապա Կանոնների համաձայն Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում՝

ա) ապահովագրավճարը կանխիկ վճարելու դեպքում՝ Ապահովագրողի կողմից ապահովագրավճարի կամ դրա մի մասի ստացման օրը.

բ) ապահովագրավճարը անկանխիկ կերպով վճարելու դեպքում Ապահովագրողի հաշվին փոխանցված վճարը մուտք լինելու հաջորդ օրվանից:

8.7. Պայմանագրով ապահովագրության ժամկետը սովորաբար սահմանվում է մինչև մեկ տարի տևողությամբ: Ապահովադիրը և Ապահովագրողը կարող են համաձայնության գալ Պայմանագրում ապահովագրության մեկ տարուց ավելի երկար ժամկետ սահմանելու համար:

8.8. Ապահովագրողը պատասխանատվություն է կրում այն ապահովագրական պատահարի համար, որը տեղի է ունեցել Պայմանագրի գործողության ընթացքում:

8.9. Պայմանագրի փոփոխումն իրականացվում է Ապահովադրի և Ապահովագրողի երկկողմ համաձայնությամբ Պայմանագրի կողմերից մեկի գրավոր դիմումի հիման վրա, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով, այլ իրավական ակտերով, կանոններով կամ Պայմանագրով:

8.10. Պայմանագրի փոփոխումն իրականացվում է Պայմանագրի կողմերից մեկի դիմումի ստացման պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե Պայմանագրով այլ ժամկետ նախատեսված չէ:

8.11. Պայմանագրի կողմի դիմումի ստացման պահից մինչև համապատասխան որոշման ընդունման պահը Պայմանագիրը գործում է նախկին պայմանների համաձայն, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով:

8.12. Պայմանագրի բոլոր փոփոխություններն իրականացվում են գրավոր ձևով:

8.13. Պայմանագրի կորստի դեպքում Ապահովագրողը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Ապահովադրին է տրամադրում Պայմանագրի կրկնօրինակը, իսկ Պայմանագրի կորած օրինակը համարվում է անվավեր և դրանով ապահովագրական հատուցում չի կատարվում:

ԲԱԺԻՆ 9. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԼՈՒԾՈՒՄԸ, ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՆՎԱՎԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

9.1. Պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծվում է՝

ա) Ապահովադրի, եթե այն իրավաբանական անձ է՝ լուծարման, իսկ եթե ֆիզիկական անձ է՝ մահվան դեպքում.

բ) Պայմանագրից Ապահովադրի (Շահառուի) վաղաժամկետ հրաժարվելու դեպքում.

գ) Պայմանագրով նախատեսված բոլոր պարտավորություններն Ապահովագրողի կողմից կատարելու դեպքում.

դ) օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով կամ Պայմանագրով նախատեսված այլ դեպքերում:

9.2. Ապահովագրողի պահանջով Պայմանագրի վաղաժամկետ լուծման դեպքում Ապահովադրին են վերադարձվում ապահովագրավճարներն ամբողջությամբ, բացառությամբ Կանոնների 9.3 կետով նախատեսված դեպքի:

9.3. Պայմանագիրը կարող է Ապահովագրողի պահանջով վաղաժամկետ լուծվել՝ Ապահովադրի կողմից օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով կամ Պայմանագրով նախատեսված իր պարտականությունները չկատարելու դեպքում, որի ժամանակ Ապահովադրին է վերադարձնում

ապահովագրավճարը՝ Պայմանագրի չլրացած ժամկետին համամասնորեն, իսկ ապահովագրավճարի հաշվարկման համար որպես հիմք ընդունվում է Պայմանագրի համաձայն Ապահովադրի կողմից վճարված ապահովագրավճարի 50 տոկոսը, եթե Պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

9.4. Ապահովադիրն իրավունք ունի միակողմանիորեն լուծելու Պայմանագիրն՝ այդ մասին ոչ պակաս քան 15 օր առաջ ծանուցելով Ապահովագրողին:

9.5. Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից Պայմանագրից վաղաժամկետ հրաժարվելու դեպքում՝ վերջինիս վերադարձվում են Պայմանագրի չլրացած ժամկետի համար մուծված ապահովագրավճարը՝ մասնահանելով ապահովագրավճարի 30 տոկոսի չափով գործավարման ծախսեր, եթե Պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

9.6. Այն դեպքում, երբ Ապահովադրի պահանջները պայմանավորված են Ապահովագրողի կողմից Պայմանագրի պայմանների խախտմամբ, ապա վերջինս Ապահովադիրին է վերադարձնում վճարված ապահովագրավճարներն ամբողջությամբ, եթե Պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

9.7. Ապահովագրողի լուծարման դեպքում, վերջինս պարտավոր է ապահովադիրին վերադարձնել Պայմանագրի չլրացած ժամկետի համար մուծված ապահովագրավճարը:

9.8. Պայմանագիրն առջինչ կամ անվավեր է համարվում օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով կամ Պայմանագրով նախատեսված դեպքերում և կարգով:

ԲԱԺԻՆ 10. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

10.1. Ապահովագրողը պարտավոր է՝

ա) Ապահովադրի պահանջով օրենքով, այլ իրավական ակտերով և Կանոններով սահմանված կարգով փոփոխություններ կատարել Պայմանագրում, եթե դրա գործողության ընթացքում տեղի է ունեցել ապահովագրական օբյեկտի արժեքի կամ ապահովագրական ռիսկի փոփոխություն.

բ) Պայմանագրով նախատեսված կարգով և ժամկետներում ապահովագրական հատուցում վճարել ապահովադիրին.

գ) Ապահովագրական գումարի և պատճառված վնասի մեծության սահմաններում հատուցել Ապահովադրի այն ծախսերը, որոնք ողջամտության սահմաններում կատարվել են ապահովագրական պատահարի ընթացքում վնասների կանխման կամ նվազեցման նպատակով կամ Ապահովագրողի ցուցումներին համապատասխան.

դ) Չհրապարակել կամ այլ կերպ չտարածել Ապահովադրի անձնական շահերի, գույքային դրության և առևտրային կամ բանկային գաղտնիք պարունակող տեղեկությունները.

ե) կատարել օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով և Պայմանագրով իրեն վերապահված այլ պարտականություններ:

10.2. Ապահովագրողն իրավունք ունի՝

ա) Ապահովագրական ռիսկի գնահատման նպատակով ուսումնասիրել ապահովագրության օբյեկտը, անհրաժեշտության դեպքում նշանակել փորձաքննություն՝ դրա իրական արժեքը պարզելու նպատակով.

բ) Ջննել և ուսումնասիրել պատահարի հետևանքով վնասված գույքը, փորձաքննություն կատարել վնասի առաջացման պատճառների և հետևանքների բացահայտման ուղղությամբ.

գ) Ապահովադրի հետ իր հարաբերություններն իրականացնել ապահովագրական բրոքերի կամ ապահովագրական գործակալի միջոցով.

դ) հարցումով դիմել համապատասխան լիազոր (իրավասու) մարմիններ ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստը և պատճառները հաստատող փաստաթղթեր կամ այլ տեղեկությունները ստանալու նպատակով.

ե) ավելացնել ապահովագրավճարի չափը կամ դադարեցնել Պայմանագիրը, եթե Պայմանագրի գործողության ընթացքում տեղի է ունեցել ապահովագրական ռիսկի մեծացում,

զ) Պայմանագրում նախատեսել հատուցման վճարման բնախրային ձև.

է) իրականացնել օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով և Պայմանագրով իրեն վերապահված կամ չարգելված այլ գործառնություններ:

ԲԱԺԻՆ 11. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

11.1. Ապահովադիրը պարտավոր է՝

ա) Պայմանագրում նշված կարգով և ժամկետում մուծել ապահովագրավճարը.

բ) Պայմանագրի կնքման ժամանակ և դրանից հետո Ապահովագրողին հայտնել ապահովագրական ռիսկի գնահատման համար էական նշանակություն ունեցող՝ իրեն հայտնի բոլոր տեղեկությունները.

գ) Ապահովագրողին հայտնել ապահովագրական օբյեկտի գծով առկա այլ ապահովագրության պայմանագրերի մասին.

դ) պահպանել ապահովագրական օբյեկտի օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված անվտանգության նորմերն ու կանոնները, ինչպես նաև շինմոնտաժային աշխատանքներն իրականացնել նախագծին և նախագծման ու շինարարության գործող նորմատիվային փաստաթղթերի պահանջներին խիստ համապատասխան կարգով.

ե) հետևել ապահովագրված գույքի շահագործման և ծառայության վերաբերյալ հրահանգներին, ինչպես նաև օգտագործել այդ ունեցվածքը բուն նշանակությամբ.

զ) չխոչընդոտել Ապահովագրողի ներկայացուցչին Պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում ապահովագրված ունեցվածքի վիճակի ստուգմանը և իրականացնել նրա կողմից հայտնաբերված վնասի կամ կորուստի հավանական աղբյուր հանդիսացող շինարարական կամ շահագործողական թերությունների վերացման ուղղությամբ նրա կարգադրությունները:

է) պատահարի առաջացման դեպքում անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկել վնասի կանխման կամ նվազեցման ուղղությամբ.

ը) Պայմանագրով սահմանված կարգով և ժամկետներում պատահարի տեղի ունենալու մասին (այդ թվում՝ գրավոր) տեղեկացնել Ապահովագրողին: Եթե Ապահովադիրն Ապահովագրողին չի հայտնել պատահարի մասին սույն ենթակետում նշված կարգով, ապա Ապահովագրողը Հայաստանի

Հանարապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1017 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն իրավունք ունի չվճարելու ապահովագրական հատուցումը, եթե չապացուցվի, որ Ապահովագրողը ժամանակին իմացել է ապահովագրական պատահարի վրա հասնելու մասին կամ, որ այդ մասին Ապահովագրողի մոտ տեղեկությունների բացակայությունը չէր կարող ազդել ապահովագրական հատուցում վճարելու նրա պարտականության վրա.

թ) անհրաժեշտության դեպքում պատահարի մասին անմիջապես հայտնել համապատասխան լիազորված մարմնին (ՀՀ ոստիկանություն, հրշեջ ծառայություն և այլն) և ստանալ գրավոր տեղեկանք.

ժ) կատարել օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով և Պայմանագրով իրեն վերապահված այլ պարտականություններ:

11.2. Ապահովադիրն իրավունք ունի`

ա) Ապահովագրողից պահանջել որպեսզի վերջինս ներկայացնի իր պետական գրանցումը և գործունեության թույլտվությունը հավաստող փաստաթղթերը (պետական գրանցման վկայական, լիցենզիա).

բ) ծանոթանալ Կանոններին.

գ) Ապահովագրողի հետ իր հարաբերություններն իրականացնել ապահովագրական բրոքերների կամ ապահովագրական գործակալի միջոցով.

դ) օրենքի, այլ իրավական ակտերի, Կանոնների և Պայմանագրի համաձայն ստանալ ապահովագրական հատուցում` իրական վնասի չափով

ե) Պայմանագրում նշել անձի (Շահառու), որն ապահովագրական պատահարի առաջացման դեպքում իրավունք կունենա ստանալ ապահովագրական հատուցում:

զ) Պայմանագիրը կորցնելու դեպքում ստանալ դրա կրկնօրինակը.

է) իրականացնել օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով և Պայմանագրով իրեն վերապահված կամ չարգելված այլ գործառնություններ:

ԲԱԺԻՆ 12. ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

12.1. Ապահովագրական հատուցումն իրականացվում է Ապահովագրողի կողմից օրենքին, այլ իրավական ակտերին, Կանոններին և Պայմանագրին համապատասխան` հիմք ընդունելով Ապահովադիր (Շահառուի) հայտարարությունը, ինչպես նաև վնասի պատճառը և (կամ) չափը հավաստող` համապատասխան լիազորված մարմնի (մարմինների) կողմից հաստատված փաստաթուղթը (փաստաթղթերը):

12.2. Ապահովադիրն ապահովագրական հատուցում ստանալու նպատակով պետք է լրացնի և Ապահովագրողին ուղարկի սահմանված ձևի գրավոր դիմում (դիմում հայտարարագիր): Եթե Ապահովադիրը չունի այդ դիմումի ձևը, ապա նա կարող է այն ստանալ Ապահովագրողից կամ նրա ներկայացուցչից:

12.3. Ապահովագրական հատուցում ստանալու համար Ապահովադիրը (Շահառուն) Ապահովագրողին է ներկայացնում նաև Պայմանագրի իր օրինակը:

12.4. Ապահովագրողը կամ նրա կողմից լիազորված անձը կարող են կազմել վթարային հավաստագիր: Այդ նպատակով նրանք իրավունք ունեն ապահովագրական պատահարի հետ կապված լրացուցիչ տվյալներ հավաքագրել իրավապահ մարմիններից, պետական կառավարման մարմիններից կամ այլ անձանցից, որոնք տիրապետում են պատահարի առաջացման հանգամանքների մասին տեղեկատվության:

12.5. Ապահովագրողը պատահարի առաջացումից հետո իրավունք ունի դիմելու անկախ փորձագետների՝ ապահովագրական պատահարի պատճառները բացահայտելու և վնասի չափը ճշտելու համար, ինչպես նաև ապահովագրական հատուցման չափը որոշելիս հիմնվելու վերջիններիս եզրակացությունների վրա:

12.6. Անհրաժեշտության դեպքում տեղի ունեցած պատահարի վերաբերյալ տեղեկություն ստանալու նպատակով Ապահովագրողը կարող է դիմել պետական մարմինների, կազմակերպությունների կամ այլ անձանց, ովքեր տիրապետում են ապահովագրական պատահարի վերաբերյալ տեղեկատվությանը:

12.7. Ապահովագրողն իրավունք ունի անձանք հետաքննելու և պարզելու ապահովագրական պատահարի հանգամանքները և պատճառները:

12.8. Ապահովադիրը նույնպես իրավունք ունի նշանակել փորձագետ-սյուրվեյեր՝ վնասի ծագման պատճառները որոշելու և (կամ) դրա չափերը գնահատելու համար:

12.9. Պայմանագրի Կողմերից յուրաքանչյուրը կրում է իր կողմից նշանակված փորձագետի (սյուրվեյերի) ծառայությունների վճարման ծախսերը:

12.10. Վնասի չափը որոշում է Ապահովագրողն իր կողմից կազմած ապահովագրական ակտի և համապատասխան լիազորված մարմիններից ստացված փաստաթղթերի, ինչպես նաև ապահովագրական պատահարի վերաբերյալ Ապահովադրի ներկայացրած գրավոր դիմում-հայտարարագրի հիման վրա, որտեղ նշվում են պատահարի տեղի ունենալու ժամկետը և պատճառները:

Վնասի չափը կարող է որոշվել ապահովադրի կամ նրա ներկայացուցչի մասնակցությամբ:

12.11. Սեկ կամ մի քանի ապահովագրական պատահարների հետևանքով տրվող ապահովագրական հատուցման գումարը չի կարող գերազանցել Պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումարի չափը: Եթե Պայմանագրի գործողության ընթացքում իրականացվել է ապահովագրության հատուցում ապահովագրական գումարից պակաս չափով, ապա Պայմանագիրը շարունակում է իր գործողությունը՝ Պայմանագրով սահմանված ապահովագրական գումարի և վճարված ապահովագրական հատուցման տարբերության չափով:

12.12. Ապահովագրողի կողմից ապահովագրական հատուցման մերժելու հիմք են հանդիսանում՝

ա) Ապահովադրի, նրա ներկայացուցչի կամ Շահառուի կողմից պատահարի առաջացմանն ուղղված կանխամտածված անօրինական գործունեությունը, որը որակվում է դատարանի կամ քննչական մարմինների փաստաթղթերի համաձայն:

բ) Ապահովադրի կողմից ապահովագրության օբյեկտի վերաբերյալ դիտավորյալ ոչ հավաստի տեղեկություններ ներկայացնելը, բացառությամբ այն դեպքերի, որոնք էական նշանակություն չեն ունեցել ապահովագրական ռիսկի գնահատման համար:

գ) օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով կամ Պայմանագրով նախատեսված այլ դեպքեր:

12.13. Ապահովագրական հատուցման վճարման մերժումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

12.14. Ապահովագրական հատուցման վճարումը կարող է հետաձգվել, եթե Ապահովադրի, նրա ներկայացուցչի կամ Շահառուի նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ՝ կապված պատահարի առաջացման հետ, ինչպես նաև օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոններով կամ Պայմանագրով նախատեսված դեպքերում:

12.15. Ապահովագրողն ապահովագրական պատահարի մասին Կանոններում նշված բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերն ստանալուց հետո 5 օրվա ընթացքում պարտավոր է օրենքի, այլ իրավական ակտերի և Կանոնների համաձայն ընդունել ապահովագրական հատուցումը վճարելու կամ մերժելու մասին եզրակացություն (որոշում):

12.16. Ապահովագրողն ապահովագրական հատուցումը վճարելու մասին որոշումը պատշաճ կերպով՝ Ապահովադրին (Շահառուին) անձամբ հանձնելու միջոցով տրամադրում է Ապահովադրին (Շահառուին) կամ այդ որոշումը փոստային առաքմամբ ուղարկվում է Ապահովադրին (Շահառուին)՝ նրա գտնվելու վայրով կամ փոստային հասցեով:

12.17. Ապահովագրական հատուցում իրականացնելու մասին որոշում կայացնելու օրվանից 20 օրվա ընթացքում Ապահովագրողը պարտավորվում է միանվագ իրականացնել ապահովագրական հատուցումը, եթե Ապահովագրողը և Ապահովադիրը (Շահառուն) ապահովագրական հատուցման վճարման այլ կարգ կամ ժամկետ չեն համաձայնեցրել:

12.18. Ապահովագրական հատուցումը, որպես կանոն, վճարվում է այն արժույթով, որով ապահովագրավճարը մուծվել է Ապահովագրողին:

12.19. Ապահովագրական հատուցման նվազեցման կամ հատուցման մերժման դեպքում Ապահովագրողի կայացրած պատճառաբանված որոշումը հնգօրյա ժամկետում պատվիրված նամակով առաքվում է Ապահովադրին (Շահառուին)՝ նրա մշտական բնակության հասցեով:

12.20. Ապահովագրական հատուցման մերժման դեպքում, եզրակացության մեջ պետք է նշվեն մերժման պատճառները:

ԲԱԺԻՆ 13. ՍՈՒՔՐՈՎԱՑԻԱ (ՎՆԱՍԻ ՊԱՀԱՆՁԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ)

13.1. Ապահովագրական հատուցում վճարելուց հետո հատուցված գումարի սահմաններում Ապահովագրողին են անցնում Ապահովադրի (Շահառուի) պահանջի իրավունքը, որը նա ունի Ապահովագրողի կողմից հատուցված վնասի պատճառման համար պատասխանատու անձի նկատմամբ:

13.2. Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է Ապահովագրողին փոխանցել բոլոր փաստաթղթերը և ապացույցները, ինչպես նաև տրամադրել նրան բոլոր տվյալները, որոնք անհրաժեշտ են Ապահովագրողին փոխանցված վնասի պահանջի իրավունքն իրականացնելու համար:

13.3. Եթե Ապահովադիրը հրաժարվել է Ապահովագրողի կողմից հատուցված կամ հատուցվելիք վնասների համար պատասխանատու անձի նկատմամբ պահանջի իր իրավունքից կամ այդ իրավունքի իրականացումը անհնարին է դարձել Ապահովադրի (Շահառուի) մեղքով, ապա Ապահովագրողը լրիվ կամ համապատասխան չափով ազատվում է ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորությունից, իսկ ապահովագրական հատուցումը արդեն վճարված լինելու դեպքում Ապահովագրողն իրավունք ունի

պահանջել Ապահովադրից (Շահառուից) ետ վերադարձնելու ավելորդ վճարված ապահովագրական հատուցման գումարները:

ԲԱԺԻՆ 14. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

14.1. Պայմանագրի գործողության ընթացքում առաջացող բոլոր վեճերը լուծվում են Պայմանագրի Կողմերի միջև անմիջական բանակցությունների միջոցով: Բանակցությունների միջոցով համաձայնություն ձեռք չբերելու դեպքում, վեճերը լուծվում են դատական կարգով՝ օրենքին և այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

14.2. Վիճելի հարցերի լուծման ժամանակ Պայմանագրի դրույթները գերակա են Կանոնների դրույթների նկատմամբ:

14.3. Վեճերի առաջացման դեպքում Կանոններով չկարգավորված հարցերը կարգավորվում են օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով: